

Stredná Európa

zostavené editormi

Najstaršie zmienky | Slovensko, Čechy a Morava | Stredné Uhorsko a Sedmohradsko | Profesie | Vyhnanci a daňoví poplatníci

➤ *Osud Rómov v strednej Európe bol od ich príchodu až po 18. storočie výrazne ovplyvnený nespočetnými vojnami a politickými zmenami, ktoré postihli celý región. Najvýraznejším vplyvom bol neutíchajúci konflikt medzi Osmanskou ríšou a Svätou ríšou rímskou. Až do konca 17. storočia, do výrazného stiahnutia sa Turkov po bitke pri Viedni v roku 1683, Rómovia v Uhorsku čelili dvom rozdielnym prístupom. Pod osmanskou nadvládou boli rómski remeselníci a muzikanti vysoko cenení. Na územiach pod habsburskou nadvládou boli tolerovaní len s nevôľou. Avšak v niektorých regiónoch, predovšetkým v západnej časti Uhorska, ktoré susedilo s krajinami habsburskej koruny, existovali tieto dva prístupy bok po boku a „Cigáni“ sa tak museli neustále prispôbovať meniacim sa podmienkam.*

ÚVOD

Skôr ako fyzická entita je „stredná Európa“ konceptom zdieľanej histórie. Jeho jadro pozostáva z dnešného Rakúska, Chorvátska, Českej republiky, Maďarska, Slovenska, Slovinska a regiónov bývalého Rakúsko-Uhorska – Bukoviny, Galície, Sedmohradska a Vojvodíny a okrajovo z častí Nemecka, Poľska a Švajčiarska. V tomto texte sa pojmom stredná Európa označujú iba regióny jej jadra.

— Rakúsko-Osmanské hranice
- - - Hranice Uhorska na juhu a východe ~1500
— Dnešné hranice

STREDNÁ EURÓPA OKOLO ROKU 1600 III. 1

NAJSTARŠIE ZMIENKY

Odhaduje sa, že do českých zemí prišli Rómovia už v polovici 13. storočia. Väčšina historikov sa domnieva na základe zvyšujúceho sa počtu zmienok

o „Cigánoch“ v dobových záznamoch pochádzajúcich zo slovenských oblastí Uhorska, že Rómovia sa tu začali objavovať počas druhej polovice 14. storočia. Už v roku 1399 sa v záznamoch objavuje dedina s názvom „Ciganvaja“ a rovnako sa tu vyskytovali aj priezviská ako „Cigany“ alebo „Cigán“. V

publikácii z roku 1399 Popravčí kniha panů z Rožmberka v južných Čechách sa spomína, že okrem niekoľkých Nemcov bol v skupine zbojníkov aj „istý Cigán, čeľadník Andreja“. Existuje aj prameň zo sedemdesiatych rokov 14. storočia, dokladajúci prítomnosť Rómov v Záhrebe (Zágráb), hlavnom